

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Tomia Okamury, Radima Fialy a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 401)

Vláda na své schůzi dne 11. března 2019 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k němu **nesouhlasné** stanovisko, a to zejména z následujících důvodů:

1. Vláda obecně souhlasí s posilováním postavení dlužníků v závazkových vztazích, nicméně se domnívá, že navrhovaná změna § 1932 občanského zákoníku není nezbytná a ani není vhodná. Navržená právní úprava by byla ve srovnání s právními úpravami jiných evropských zemí velmi neobvyklá a mohla by působit problémy v běžném hospodářském životě. Navržená právní úprava by mohla narušit některé stávající finanční produkty, jako jsou například překlenovací úvěry ve stavebním spoření, reverzní hypotéky nebo dlouhodobé úvěry splácené na konci doby splatnosti například prodejem nemovitosti.
2. Vláda nepovažuje za správné, aby bylo vyloučeno úročení dluhu jen z formálního důvodu, kdy dlužník i třeba bez souhlasu věřitele oznámil, že dochází k plnění na jistinu a určené náklady a nikoliv na další příslušenství. Pokud by totiž dlužník splatil celou jistinu a určené náklady, ustanovení § 1932 odst. 2 občanského zákoníku by další úročení již vylučovalo. Z ekonomického hlediska však není podstatné, zda zbývající část dluhu představuje jistinu či příslušenství. Dosavadní právní úprava uvedená v § 1932 odst. 2 občanského zákoníku je podle názoru vlády spravedlivější. Předmětná novela tak nezohledňuje vztah mezi nově navrženým ustanovením § 1932 odst. 2 a § 1806 občanského zákoníku, kde se úroky z úroků umožňuje sjednat.
3. Stávající obecnou úpravu uvedenou v § 1932 občanského zákoníku tak vláda považuje za standardní a odpovídající evropským trendům. Je možné po vzoru zahraničních právních úprav uvažovat o některých odchylkách například za účelem ochrany spotřebitelů. Vláda uvádí, že některé odchylky jsou již v českém právním řádu zakotveny. Například ustanovení § 165 odst. 4 insolvenčního zákona stanoví, že není-li dále stanoveno jinak, plnění poskytnuté věřiteli po rozhodnutí o úpadku postupem podle insolvenčního zákona k uspokojení jeho pohledávky se započte nejprve na

jistinu, pak na úroky, poté na úroky z prodlení a nakonec na náklady spojené s uplatněním pohledávky. Dále též zákon č. 31/2019 Sb. vkládá do insolvenčního zákona pravidlo, že pokud je způsobem řešení dlužníkovy úpadku oddlužení, považují se úroky, úroky z prodlení, poplatek z prodlení a smluvní pokuta převyšující v souhrnu výši jistiny až za pohledávku podřízenou, tedy za pohledávku hrazenou po úplném uhrazení všech pohledávek.

4. Vláda nesouhlasí se zněním přechodného ustanovení, které považuje za zmatečné a neodpovídající standardní legislativní technice.